

BIEDRĪBU UN NODIBINĀJUMU ĒTIKAS KODEKSS

Šis ētikas kodekss nosaka biedrību un nodibinājumu (turpmāk – organizācija) biedru, valdes locekļu, darbinieku un piesaistīto ekspertu (turpmāk – pārstāvji) profesionālās ētikas pamatprincipus un uzvedības normas. Kodeksā ietvertos uzvedības principus un normas organizāciju pārstāvji ievēro, veicot darba pienākumus, savstarpējā saskarsmē, kā arī attiecībās ar citām organizācijām, valsts pārvaldes un pašvaldību institūcijām un sabiedrību kopumā.

Kodeksa mērķis ir veicināt organizāciju pārstāvju individuālo atbildību un godprātību, tādējādi sekmējot organizāciju izvirzīto mērķu sasniegšanu, uzdevumu sekmīgu izpildi, kopīgās vērtības balstītas darba kultūras veidošanos, vienlaikus vairojot sabiedrības uzticēšanos nevalstiskajam sektoram, kā arī sekmējot tā ilgtspēju, efektivitāti un sadarbību ar valsts pārvaldes un pašvaldību institūcijām kā uzticamam sadarbības partnerim.

Organizāciju kopīgās vērtības: atbildība, profesionalitāte, solidaritāte, uzticamība, attīstība, tolerance, laba pārvaldība, atvērtība sadarbībai un darbības caurskatāmība. Sadarbība balstās uz labvēlīgu partnerību, savstarpēju cieņu un dažādu viedokļu respektēšanu.

1. Pamatprincipi

1. Pārvaldība

1. Organizācijai ir noteikti skaidra un saprotama misija, mērķi, darbības virzieni un darbības principi. Organizācijas darbības pamatā ir tās statūti, organizācijas iekšējo darbību regulējoši dokumenti un darbības standarti, kuri nepieciešamības gadījumā tiek regulāri aktualizēti.
2. Organizācijas darbība sekmē pilsoniskās sabiedrības attīstību, sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā, pilsonisko izglītību, sabiedrības interešu aizstāvību un citu demokrātisku vērtību ievērošanu.
3. Organizācija kā sabiedrības locekļu brīvprātīga apvienība nodrošina demokrātisku organizācijas vadību.
4. Organizācija nodrošina tās pārstāvjiem iespēju ziņot par iespējamiem pārkāpumiem, kurus tie novēro, veicot darba pienākumus, un reaģē uz šādiem ziņojumiem, nepieciešamības gadījumā informējot citas atbildīgās institūcijas.
5. Organizācija regulāri vai pēc nepieciešamības nodrošina tās pārstāvju apmācības, kas nepieciešamas ieņemamā amata prasībām un vispārējā profesionālā līmeņa darbības jomā paaugstināšanai.

2. Resursu ilgtspēja

1. Organizācija tai pieejamos cilvēku, intelektuālos, dabas, materiālos un finanšu resursus izmanto ilgtspējīgi un efektīvi.
2. Organizācija, kas ir gan finanšu līdzekļu saņēmējs, gan arī devējs, ievēro vispārpieņemtos finansēšanas principus – izmanto tikai pārredzamus budžetus un novērš situācijas, kad var veidoties finansējuma pārklāšanās no vairākiem avotiem par vienu un to pašu aktivitāti.

3. Atbildība un atklātība

1. Organizācija ir atbildīga par savu darbību dibinātāju, dalībnieku, sadarbības partneru, atbalstītāju, donoru un tās sabiedrības daļas priekšā, kuras intereses tā pārstāv.
2. Organizācija regulāri atskaitās par tās darbību un finansējuma avotiem, vismaz reizi gadā publicējot pārskatu.
3. Organizācija komunikācijā ir atklāta un tiešā veidā sazinās ar visām iesaistītajām pusēm.

4. Neatkarība un izvairīšanās no interešu konflikta (godprātība un uzticamība/objektivitāte)

1. Organizācija izvairās no nepienācīgas politiskās, valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju vai uzņēmumu vai cita šaura personu loka ietekmes, apzinoties, ka tā var graut gan savu, gan visa nevalstiskā sektora reputāciju.
 2. Organizācijas pārstāvji nerīkojas, atrodoties interešu konflikta situācijā (kad privātās vai mantiskās intereses var ietekmēt objektīvu lēmuma pieņemšanu vai godprātīgu darba veikšanu). Organizācija savlaicīgi apzina savu pārstāvju interešu konflikta riskus un veic pasākumus, kas nepieciešami, lai novērstu interešu konfliktu ietekmi to darbībā.
5. Pārstāvība
1. Organizācija, nosakot savus mērķus, pieņemot lēmumus un ikdienas darbā rīkojas godprātīgi, atbildīgi un objektīvi tās sabiedrības daļas, kuru tā saskaņā ar statūtiem pārstāv, interesēs un ievērojot tās vajadzības.
 2. Informācijai, ko organizācija vēlas izplatīt plašsaziņas līdzekļos, nodot politikas veidotājiem vai sabiedrībai, jābūt patiesai, precīzai un atbilstoši situācijas kontekstam.
 3. Organizācija informāciju sniedz godīgi un objektīvi, vēlams uz faktiem un datiem balstītu. Ja, organizācijas pārstāvim sniedzot informāciju vai viedokli, iespējamais aizspriedums ir neizbēgams vai neatņemams subjektīvu iemeslu dēļ, tas ir godīgi jāatklāj.

2. Komunikācijas ētika

1. Organizācija neveicina vardarbību, paužot savus uzskatus, lai panāktu organizācijas mērķu sasniegšanu vai pievērstu sabiedrības uzmanību.
2. Organizācija respektē viedokļu, organizāciju un to mērķu daudzveidību.
3. Aizstāvot savu viedokli un diskutējot ar citām organizācijām, valsts pārvaldes un pašvaldības institūcijām, organizācijas dalībnieki izturas ar cieņu, tajā skaitā pret atšķirīga viedokļa paudējiem.

3. Sadarbība

1. Organizācijas un tās dalībnieku rīcība, lēmumi, attieksme un paustais viedoklis ir vērsts uz sadarbību.
2. Organizācija tās mērķa sasniegšanai un kopēja sabiedrības labuma vārdā veicina organizāciju tīklu, konsorciju un citu sadarbības formu attīstību, mazinot vai novēršot nevalstiskā sektora sadrumstalotību, kā arī uztur ar valsts pārvaldes un pašvaldību institūcijām konstruktīvu un atvērtu dialogu.

4. Kodeksa īstenošana

1. NVO un MK sadarbības memoranda īstenošanas padomē ievēlētie NVO locekļi ar savu paraugu un darba organizāciju veicina šajā kodeksā ietvertu principu un normu ievērošanu.
2. Kodeksa īstenošana ir ikviena organizācijas pārstāvja pienākums, un ikviens no tiem nepieciešamības gadījumā cenšas novērst nelikumīgu un kodeksā noteiktajiem principiem un uzvedības normām neatbilstošu rīcību nevalstiskajā sektorā.
3. Kodeksam ir rekomendējošs raksturs, taču kodeksa principu un normu neievērošanu var būt par pamatu sadarbības atteikumam no citas organizācijas, valsts un pašvaldības institūcijas, donora, ziedotāja vai cita potenciālā sadarbības partnera.
4. Vajadzības gadījumā, ja ir pamats uzskatīt, ka izdarīts nopietns pārkāpums vai nepieciešams rīcības izvērtējums, kurš skar vairākus NVO un MK sadarbības memoranda īstenošanas padomes locekļus, attiecīgais gadījums var tikt izskatīts NVO un MK sadarbības memoranda īstenošanas padomē vai tās izveidotā darba grupā.

Kodeksu izstrādāja: biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse" sadarbībā ar Valsts kanceleju.